

Bruk, riskbruk och missbruk inom ANDTS – Preventionens betydelse för folkhälsan 2021

Forte har fått i uppdrag att satsa medel på forskning inom prevention och folkhälsa. I uppdraget lyfts behovet av fördjupad kunskap kring preventiva åtgärder, deras effektivitet och hur de kan genomföras i praktiken. Uppdraget kopplar till frågor om ojämlikhet i hälsa och möjligheterna att nå det av riksdagen beslutade övergripande nationella målet för folkhälsopolitiken.

Ett område där dessa olika faktorer möts på ett tydligt sätt är inom beroendeforskningen. Forte har i uppdrag att finansiera forskning inom ANDTS-området, där olika former av lagstiftning och offentliga ingrepp sätter ramarna för tillgången till olika produkter, där individens sociala sammanhang bidrar till normer och värderingar kring olika sorters bruk, och där individens egna handlingar spelar stor roll samtidigt som de också påverkas av fysiologiska processer i kroppen.

I en första utlysning inom den nya satsningen på Prevention och folkhälsa vill Forte därför fokusera på projektbidrag inom ANDTS, med fokus på prevention och samspelet mellan individer, grupper och den institutionella och kommersiella miljön, samt i vilken mån de insatser som görs bidrar till bättre folkhälsa. Totalt avsätts 45 miljoner kr för åren 2021–2023.

Sista dag att skicka in ansökan är den 27 maj kl. 14.00.

Inriktning

Forskningen ska adressera prevention och samspelet mellan individer, grupper och den institutionella och kommersiella miljön, samt i vilken mån de insatser som görs bidrar till bättre folkhälsa. Därutöver avgränsas inriktningen till forskning om bruk, riskbruk och missbruk inom området ”Alkohol, narkotika, doping, tobak och spel”.

Bidragsformer

Inom denna utlysning finns det en form av bidrag – projektbidrag. Projektbidrag är bidrag för enskilda forskningsprojekt. De beviljas antingen för två eller tre år.

Högst en ansökan per projektledare är tillåtet.

Beloppsnivå

Det finns inget maxbelopp för denna utlysning men den sökta budgeten motiveras i ansökan. Forte beviljar i genomsnitt ca. 1,3 miljoner kr per år för projektbidrag.

Behörighet

Du är behörig att söka projektbidrag i den här utlysningen om du har avlagt doktorsexamen senast det datum då utlysningen stänger.

Ansökningsprocessen

Alla ansökningar skickas in via [ansöknings- och granskningssystemet Prisma](#). Innan du påbörjar din ansökan, försäkra dig om att följande villkor är uppfyllda:

- Du har skapat ett personligt konto i Prisma
- Alla som ingår i ansökan som medverkande forskare har skapat personliga konton i Prisma
- CV- och publikationsuppgifter för huvudsökande och medverkande forskare har lagrats på respektive forskares personliga konto
- Din medelsförvaltare har ett organisationskonto i Prisma och har blivit godkänd som medelsförvaltare hos Forte. [Läs mer om Fortes kriterier för godkännande av medelsförvaltare.](#)

Ett villkor för att din ansökan ska beredas är att slutredogörelser för eventuella tidigare beviljade bidrag har skickats in. Detta gäller endast bidrag där tidpunkten för slutlig återrapportering har passerat. Vi tar hänsyn till eventuell tidigare beviljad förlängning av dispositionstiden och därmed senarelagt datum för återrapportering.

För mer information om hur ansökan ska skrivas, se på utlysningens webbsida.

Beredning

Ansökningarna bedöms av en beredningsgrupp bestående av internationella forskare och svenska allmänrepresentanter. Beslut om medel tas av Fortes styrelse.

Eftersom ansökningarna kommer att bedömas av internationella experter bör de i sin helhet skrivas på engelska (undantaget de fält där det särskilt efterfrågas text på svenska). Om din ansökan skrivs på svenska riskeras bedömningens kvalitet. Forte tar inget ansvar för kvaliteten på eventuella översättningar.

Fortes bedömningskriterier

Vetenskaplig kvalitet:

- Syfte, frågeställningar, teorianknytning, bakgrund och projektets originalitet
- Studiedesign, metoder för datainsamling och analys
- Tvär- och/eller flervetenskaplig ansats
- Genus- och mångfaldsperspektiv i forskningens innehåll

Relevans:

- Relevans i relation till samhällets behov, Fortes ansvarsområden och utlysningens inriktning
- Samverkan med användare av forskningen
- Nyttiggörande och kommunikation av forskningsresultat

Genomförbarhet:

- Arbetsplanens kvalitet
- Projektledarens och forskargruppens forskningskompetens
- Redogörelse för eventuell tidigare egen forskning på området
- Personal och budget som bedöms utifrån rimlighet

Riktlinjer för hur Forte hanterar ansökningar där delar av forskningen ska bedrivas utomlands

- Forte ser positivt på internationell forskningssamverkan. Fortes ansvarsområden rymmer komplexa samhällsutmaningar där internationell forskningssamverkan kan ge viktiga bidrag.
- Fortes bidrag kan användas för att finansiera forskning där vissa delar bedrivs i andra länder, men forskningen ska vara initierad och ledd från Sverige eller tydlig del i samarbetsforskning.
- Ansökningar som innehåller internationella samarbeten bedöms med samma kriterier som övriga forskningsansökningar och av samma beredningsgrupper.
- I bedömningen av forskningsansökningar ska granskarna i Fortes beredningsgrupper bedöma om en eventuell utlandsdel i ett projekt tillför ett mervärde för projektet eller är en förutsättning för ett projekt med t.ex. global eller komparativ ansats.
- Det är huvudsökandes ansvar att ta reda på hur den egna medelsförvaltaren ställer sig till att finansiera forskning där vissa delar bedrivs i andra länder och finna lämpliga former för hur samarbetet ska gå till i varje specifikt fall.
- Det är medelsförvaltaren för bidraget, d.v.s. den huvudsökandes hemmainstitution i Sverige, som bestämmer och tar ansvar för att vid behov anställa utländsk personal eller betala för aktiviteter och tjänster som utförs i andra länder.

Öppen tillgång

Resultat från Fortefinansierad forskning ska publiceras fritt tillgängligt (open access).

[Fortes riktlinjer för publicering med öppen tillgång.](#)

SweCRIS

Forte överför information om beviljade bidrag till SweCRIS, en nationell databas över bidragsfinansierad forskning som inrättats på uppdrag av regeringen. [Läs mer om SweCRIS.](#)

Tidsplan

Utlysningen öppnar: 21 april kl. 10.00

Utlysningen stänger: 27 maj 2021 kl. 14.00

Fortes styrelse fattar beslut om finansiering: 30 september 2021

Beslut publiceras: Senast 8 oktober 2021

Projektstart: 1 november 2021

Kontaktpersoner

Andreas Björke, forskningssekreterare, andreas.bjorke@forte.se

Peter Carlsson, forskningshandläggare, peter.carlsson@forte.se

Olle Lundberg, huvudsekreterare, olle.lundberg@forte.se